

M-kuckó

Mondogassuk előbb lassan, jól artikulálva, majd egyre gyorsulva:

- mamama-mámámá-mememe-mémémé-mimimi...
- manimá-monemé-manimá-monemé...
- malá-melé-mölő-milí-malá-melé-mölő-milí...
- emmi-umma-immó-ümme...

Ejtsük tisztán a következő szó párokat, majd mondjuk az egész szósort gyorsabban, nyelvgyötrőként:

- ámul-bámul
- ímmel-ámmal
- dirmeg-dörmög
- irgum-burgum

Ejtsük tisztán a következő szósorokat, majd mondjunk egy-egy szósort gyorsabban, nyelvgyötrőként ismételve:

- mar, már, mer, mér
- Simi, Soma, Samu
- mese, mese, meskete

Mese, mese...

Hogyan folytatnátok a következő meséket mondókanyelven?

Mese, mese, meskete,

kutya füle ... (fekete)

Mese, mese, mákos,

fekete ... (nadrágos)

Mese, mese, mátká,

repül a ... (madárka)

Mese, mese, mézes,
süteményem ... (édes)
medve koma ... (éhes)

Folytassuk a mézes mesét: Süteményem édes, fáj is rá a medve foga. De hiába fáj, neki csak lépesméz jut, méhecskékkal. Így aztán éhes marad. És feldagad az orra, mintha krumpli volna. Mondogassuk panaszosan a medvemondókát:

Brummog, brummog a medve,	□□ □	ti-ti-ti-ti ti-ti-tá
mert nincs neki jó kedve.	□□ □	ti-ti-ti-ti ti-ti-tá
Ha jó volna a kedve,	□□ □	ti-ti-ti-ti ti-ti-tá
nem brummogna a medve.	□□ □	ti-ti-ti-ti ti-ti-tá

Álljunk fel, és a mondóka ritmusára, negyed értékenként dőlünk a jobb, majd a bal lábunkra! Ezzel a ritmikus versmondással topoghatunk egyhelyben, de járkalhatunk is cammogó, lassú mozgással.

MEDVEDOLGOK

Macitalálkozó

Eszközigény: Játékmacik, pléd, „finomságok”

Mindenki hozza be a játékmaciját!

Rendezzünk a mackókkal pikniket! Telepedjenek le a mackók egy plédre, és kínáljuk meg őket finomságokkal! Miről beszélgetnek a macik? Játsszák el a gyerekek!

Rendezhetünk maciszépségversenyt és/vagy macikedvversenyt is. Melyik a legszebb maci?

Melyik a legvidámabb? ...legkedvesebb? ...legbolondosabb? ...legsomorúbb? ...legmorcosabb? Stb. – Kitalálhatnak a gyerekek további hangulatjelző, érzelmjelző kifejezéseket is.

Medvedev

Nézzük meg a nyitó oldalpárt (78–79. o.): Milyen az itt látható maci kedve?

Vajon mire gondol? Mire vágyik?

Ha a képről olvasunk, mi kellene neki?

Hogy juthat a medve málnához? ...a valóságban? ...a mesében?

Mit gondoltok, sikerül-e neki Markó Béla *Medveméreg* című versmeséjében?

Olvassuk fel a gyerekeknek a verset, majd beszéljük meg:

Miért rosszkedvű ez a medve? Keressük meg az okait! (ázom is, fázom is, gyomrom is kordul, nincsen már málnára pénzem)

Mit tesz ezek miatt a medve? (lefekszik, és tavaszig alszik)

Hogyan panaszkodik a medve, hogyan fejezi ki a mérgét? Figyeljük meg a versritmust, amit az ütemhangsúly és időmérték együtt alakít! Az első szakaszban még mozgalmasabb a ritmus, de a szótagok a második szakaszban megnyúlnak, panaszosabbá válnak:

<u>D</u> irmeg a, <u>d</u> örmög a <u>m</u> edve,	– U U – U U – <u>U</u> tá-ti-ti tá-ti-ti tá-tá
<u>n</u> incs neki <u>s</u> em mire <u>k</u> edve,	– U U – U U – <u>U</u> tá-ti-ti tá-ti-ti tá-tá
<u>j</u> ár ide, <u>j</u> ár oda, <u>m</u> ordul:	– U U – U U – – tá-ti-ti tá-ti-ti tá-tá
<u>f</u> ázom is, <u>á</u> zom is,	– U U – U U tá-ti-ti tá-ti-ti
<u>g</u> yomrom is <u>k</u> ordul.	– U – – – tá-ti-ti tá-ti-ti tá-tá

<u>Í</u> gy sem jó, <u>ú</u> gy sem jó, <u>k</u> érem,	– – – – – – – – tá-tá-tá tá-tá-tá tá-tá
<u>n</u> incsen már <u>m</u> álnára <u>p</u> énzem,	– – – – – – – – tá-tá-tá tá-tá-tá tá-tá
<u>n</u> em eszem, <u>l</u> efekszem, <u>a</u> lszom,	– U – U – – – – tá-ti-tá ti-tá-tá tá-tá
<u>j</u> ó kedvem, <u>v</u> íg kedvem	– – – – – – tá-tá-tá tá-tá-tá
<u>t</u> avaszra <u>t</u> artom.	U – U – – ti-tá-ti tá-tá

A morgolódáshoz hozzájárul még a m hangok gyakorisága. Keressük meg a m hangot/betűt tartalmazó szavakat!

Olvassuk fel a verset szereposztással, a mesélő és a medve szerepe szerint! A medve hangjával, beszédritmusával is fejezze ki a rosszkedvét!

Tavasszal, ha felébred, vajon milyen lesz a medve kedve? Folytassuk a medvesztorit a tavaszi ébredéssel! Alkossunk közösen mesét, ami a medve kedvét is felébreszti!

Medve-nóta

Weöres Sándor *Medve-nóta* című verse miben hasonlít az előző vershez? Olvassák el a gyerekek önállóan, és keressék a hasonlóságokat! Majd beszéljük meg, mit találtak:

- Mindkét medve éhes és éhes is marad, nem jut ételhez.
- Rosszkedvűen dörögnek, brummognak.
- Mindkét versben van mesélő, és megszólal a medve.

A *Medve-nóta* mackójának mi lett volna a vacsorája?

Mit gondoltok, ki lehet a vers mesélője? (Lehet ember, de lehet állat is, ami fára tud mászni a medve elől, pl. egy mókus.) Miért nem tudta utolérni a medve? (Már nagyon öreg volt.)

Tudtátok-e, hogy a medve jól tud fára mászni? A bocsok is a fára mászást gyakorolják játékosan, medvemama tanítja őket.

Medvemászóka

Eszközigeny: Számítógép, digitális tábla

Nézzük meg a *Medvemászóka* című tankocka képein a mackók fára mászó tudományát, a videón pedig egy grizzly medve kalandját, ahogy kecskére vadászik a sziklás hegyoldalon. Mi lett a vadászat eredménye?

Kattints ide!

A gyerekek mesélik el a kecskemama vagy a kecskegida nevében, amit a medvetámadás alatt átélhettek!

Mackójárás

Eszközigény: Számítógép, kivetítő, hangszóró

Nézzük meg a mackójárást bemutató kedvcsináló lábtornagyakorlatot egy videófilmen!

Kattints ide!

Majd járjunk a teremben mackójárással különböző módon és feladatokkal:

- lassan, kényelmesen
- gyorsan, medvefutással
- átmászva alacsony akadályon (pl. számolyon, tornapadon)
- felmászva ferde akadályon (pl. bordásfalra akasztott, egyik végén emelt tornapadon)
- felmászva akadályra (pl. iskolapadra, alacsony tornaszekrényre)
- szájban tartva egy tiszta tárgyat (pl. műanyag poharat)

Medvebábok

Eszközigény: Papírzacskók, színes papírok, ollók, ragasztók, rajeszközők

Készítsünk papírzacskóból mackóbábót, amibe be tudjuk bújtatni a kezünket, vagy kitömhetjük a testet összegyűrt papírral! A bábkészítéshez zacskón kívül színes papírok, olló és ragasztó, rajeszköző, szükség esetén tömőanyag (pl. reklámújság) szükséges. A papírzacskót filctollal színezhethetjük, vagy színes papírból ragaszthatunk rá formákat.

Izgalmas zacskóbábötleteket találunk a Retikül blogon, köztük egy medvefigurát is:

Kattints ide!

További zacskómaci-ötleteket találunk az ajánlott weboldalakon, valamint egy videófilmet, ami bemutatja a zacskóbáb készítést:

Kattints ide!

medvebábok zacskóból

Kattints ide!

zacskóbábmaci

Kattints ide!

zacskóbábmaci készítése
videón

Készíthetünk medvefigurát babzsákból is, ahol egy babbal, terménnyel töltött zsákocska a mackó teste. Az alaptest elkészítéséhez szülői segítség kell, de érdemes megszervezni. A babzsákocska további formálását már meg tudják oldani a gyerekek (kötözéssel, öltésekkel, ragasztással).

Az elkészült bábokkal játszhatnak, mozoghatnak a mackós verseket mondogatva.

KEDVCSINÁLÓ

Mit hoz a maci?

Eszközigény: Játékmaci

Álljanak körbe a gyerekek, és egy játékmacit dobáljanak egymásnak (lehetőleg a szemben állók közül valakinek, közvetlen szomszédnak nem lehet)! Aki elkapja, mond valamit a következő játékszabályok szerint.

Mit hoz a maci:

- m hanggal?
- morgolódva (rosszkedvűen)?
- örömmel?

Morgolódó

Annyi minden van, amiért morogni szoktunk. Folytassák a gyerekek a „Már megint...” kezdetű mondatot morgásra okot adó dolgokkal. Pl.:

Már megint fel kell kelni.

Már megint fogat kell mosni.

Már megint suliba kell menni.

Már megint krumplileves van ebédre.

Már megint gyalogolhatok hazáig.

Már megint felhős az ég.

Már megint süt a nap.

Már megint...

A morgolódásokat mondhatják különböző módon:

- az orruk alá motyogva
- valakinek a háta mögött
- nyíltan, szemtől szemben
- sértetten, felháborodva

Mondhatják kórusban, fokozódó hangerővel is: ahogy erősödik a hang, úgy gyúlik a méreg.

Morgolódókórus

Alakítsunk morgolódókórust az alábbi szósorokkal. Miután megtanultuk, játsszunk vele hangerőfokozást csendestől a viharosig, majd vissza a csendig:

mor-mor-mor

mar-mar-mar

Ezután olvassuk fel Kiss Benedek *Morgolódó* című versét szóló-kórus szereposztással! A vihar és a kutya két szakasza között tehetünk hangerőkülönbséget: a hazafutás szakasza lehet ijedtebb és hangosabb.

A bemutató felolvasás után a vállalkozó gyerekeknek osszuk ki a szólósorokat! Ha nagy a vállalkozókedv, több szereposztással is felolvashatjuk a verset. A morgolódó versjáték jó kedvcsináló.

Morgolódik a vihar,

mor-mor-mor,

mar-mar-mar,

fussunk haza hát hamar,

mor-mor-mor,

mar-mar-mar,

Veszett kutya megzavar,

mor-mor-mor,

belénk mar,

fussunk haza hát hamar,

mor-mor-mor,

mar-mar-mar!

Örömszerző

Amiért mi morogni szoktunk, annak lehet, hogy más örül. Folytassák most a gyerekek a „De jó, megint...” kezdetű mondatot örömet szerző dolgokkal! Ha jól belegondolunk, az összes „Már megint...” kezdetű mondatunk lehet örömszerző:

- De jó, megint fel kell kelni.
- De jó, megint fogat kell mosni.
- De jó, megint suliba kell menni.
- De jó, megint krumplileves van ebédre.
- De jó, megint gyalogolhatok hazáig.
- De jó, megint felhős az ég.
- De jó, megint süt a nap.
- De jó, megint...
- De jó, megint...

Az örömet szerző dolgokat is mondhatják különböző módon:

- csendes derűvel, csak maguknak
- valakivel összekacsintva
- nyíltan, beszélgetés közben
- ujjongó örömmel
- kórusban, fokozódó hangerővel: ahogy erősödik a hang, úgy fokozódik az öröm.

MARCIPÁNKÉRDÉS

Marci marcipánja

Marci arca szomorú. Vajon miért? Mi történhetett?

Olvassuk fel a gyerekeknek Tóth Krisztina *Marcipán* című versének első két versszakát!

Ki teszi fel a kérdéseket? Mit válaszolhat erre Marci? Szerintetek mi történt a marcipánnal?

Tudjátok-e, mi az a marcipán? (Mandulából és cukorból sziruposra főzött massa, ami formázható, mint a gyurma.)

Hallgassuk meg a gyerekek válaszait, majd olvassák el magukban, mi történt a marcipánnal!

Utána beszélgessünk:

Mi volt a torta tetején? Hová tűnt?

Miért szomorú miatta Marci? Hány „élete” volt a marcipánmacinak?

Mi az, aminek hasonlóan csak egy „élete” van, ezért vigyázni kell rá?

Marcipánrímek

A páros sorok végén egymáshoz nagyon hasonló hangzású szavak állnak. Eszetekbe jut-e a rímszó? – Olvassuk fel a verset a páros rímek válaszímei nélkül. Az üres helyen a gyerekek mondják a rímszót, ha eszükbe jut. Ha sikerül, szóló-kórus felelgetés következik:

Mondd meg, szépen Marcikám,

hova lett a...

...marcipán?

A tortáról hova tetted?

Együltödben mind...

...megetted?

Marcipánból volt a mackó,

azt gondolta Marci:...

...az jó!

Elfogyott a marcipánja,

most már szegény...

...Marci bánja,

megkóstolta, mind befalta,

szomorú a Marci...

...arca,

nincs több marcipánmaci.

Hamm, bekapta...

...valaki!

Tortamaci

Eszközигény: Ételfestékkel színezett só-liszt gyurma vagy színes gyurma

Előre készítsünk ételfestékkel színezett sólisztgyurmát, ezzel pótoljuk most a marcipánt! Kipróbált receptet találunk a Padlásklub weboldalán.

Ha erre nincs lehetőségünk, színes gyurmával is dolgozhatunk.

Kattints ide!

Készítsenek a gyerekek egy-egy macifigurát, amit torta tetején lehetne elhelyezni!

A gyerekek kis csoportokban dolgozhatnak, és a figuráikból összeállíthatnak egy tortadíszkompozíciót egy-egy kerek papírtálcán, tortapapíron. A macikon kívül egyéb formákkal, figurákkal is kiegészíthetik a kompozíciót.

MACKÓMESE

Morgoló

Folytassuk a „morgolást”, ami hasonlít a horgoláshoz: apró kis hurkokkal kapcsolódnak egymáshoz a szálak (szavak), körkörösén ismétlődve, aminek (úgy érezzük) sosincs vége.

Olvassuk fel a gyerekeknek Miklya Luzsányi Mónika *Morgoló mese* című történetének első részét! Majd beszéljük meg, hogy miért morgolózott Sára és Lóci? Ismerősek-e az ilyen morgoló napok, amikor semmi sem jó?

Mit gondoltok, hogyan segített anya a helyzeten? – Hallgassuk meg a gyerekek ötleteit, majd áruljuk el vagy erősítsük meg: mondott egy mackómesét! A mese így kezdődik: „Egyszer az egyik bocs mérgében világgá is ment.”

Ti hogyan folytatnátok? – Hallgassuk meg a gyerekeket, hogyan folytatnák a mesét! Ha nagy a mesélőkedv, közösen alkothatunk egy mesefolytatást.

Majd olvassuk fel az eredeti mese folytatását!

Miért akart világgá menni a mackó? Mi volt a szíve vágya?

Miért volt egyszerű a mókus dolga? Hová jutott a mackó? Hol volt számára a „világ”?

A vilávjáró medvebocs

Eszközígény: Ld. *Medvebábok* című ötlet

Kis csoportokban készítsék el a gyerekek a mackócsalád bábjaikat zacskóbábokként, ahogy azt a *Medvebábok* című részben ajánlottuk! A mókus bábja készülhet síkbábokként rajzlap és hurkapálca felhasználásával. Így a mókuska lehet kisebb és mozgékonyabb.

Majd játsszák el a mesét, kiegészítve azt az előzményekkel, amikor a bocsok csak morgolódnak, valamint a folytatással, amikor a vilávjáró bocs hazaérkezik!

Bábjátékaikat a csoportok egymásnak is előadhatják.